

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайн середовища	Рівень вищої освіти	другий (магістр)
Кафедра	Дизайн середовища	Рік навчання	1
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Вибіркова
Спеціальність	022 Дизайн	Семестри	1

ОСНОВИ ВІЗУАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Семестр 1 (осінь-зима 2022-2023)

01 вересня — 16 грудня

Викладачі	Соболев Олександр Валерійович, професор, канд. мистецтвознавства; Кривуц Світлана Василівна, доцент, PhD (канд. мистецтвознавства)
E-mail	svkdesignsvk@gmail.com
Заняття	За розкладом
Консультації	Понеділок 12.00–13.00 (за необхідністю)
Адреса	к. 305, поверх 3, корпус 2, вул. Мистецтв 8
Телефон	(057) 706-02-46 (кафедра «ДС»)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи (тільки у робочі дні до 18-00). Умови листування:

- 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни;
- 2) в полі тексту листа позначити ПІБ студента, який звертається (анонімні листи не розглядаються);
- 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_завдання*. Розширення: *текст* — *doc, docx, ілюстрації* — *jpeg, pdf*.

Окрім роздруковок для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, у коридорах академії не припустимі. Консультавання з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення. Студент отримує повну підтримку при опрацюванні матеріалу вибіркової дисципліни та підготовки її практичної/методичної стратегії. Студент може для ознайомлення запропонувати теми для опрацювання матеріалу, пов'язаного з загальною тематикою курсу.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Свої додаткові навчальні матеріали, пошукові ескізи тощо можна запропонувати переглянути за електронною адресою. svkdesignsvk@gmail.com

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет, папір для ескізування та макетування, олівець, акварельні фарби. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word, Arhcad, 3D MAX, Corel Draw, Photoshop.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета дисципліни полягає в засвоєнні студентами спеціальних знань з визначення засобами графічного дизайну головних критеріїв подання візуальної інформації глядачеві на основі функціонального та естетичного принципів.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- формування у студентів системи знань у сфері вищезазначеної дисципліни;
- надання їм необхідних знань та практичних навичок в формуванні дизайну власної авторської пропозиції з урахуванням гармонії та пропорціональності запропонованих елементів візуальної інформаційно-комунікативної системи;
- сприяння творчому розумінню необхідності розробки мистецтвознавчих проблем з обраної теми з урахуванням міждисциплінарного підходу (використовуючи отримані знання з наступних дисциплін: проектування, графічного дизайну, культурології, теорії інформації, цифрових технологій тощо);
- сприяння розвитку професійних практичних умінь з презентації результатів розробки авторської пропозиції на обрану тему.

Дисципліна забезпечує спеціалізовані (фахові) компетентності: здатність аналізувати аналоги професійно виконаних завдань за відповідною темою; здатність методичного опрацювання власної обраної тематики; професійність виконання графічної подачі власної пропозиції. Враховуючи зарубіжний досвід та принципи Болонського процесу, пропонується замість парадигми освіти ЗУН (знання, уміння, навички) використовувати принципово нову парадигму вищої освіти, яка базується на формуванні у студентів певних компетенцій та діагностуванні рівня їх компетентностей: доповідь, участь в обговоренні, практичні завдання (пошукові ескізи), власна пропозиція на обрану тематику, індивідуальні науково-дослідні завдання, участь в студентських конференціях, семінарах, вебінарах, тощо.

Програмні результати: розробка власної графічної пропозиції на обрану тему, затверджену викладачем; професійність графічної подачі візуальної інформаційно-комунікативної системи.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни передбачає надання студентам необхідних навичок у висвітленні критеріїв візуального інформаційного дизайну. Контент дисципліни вміщує

розгляд важливих питань: методологію поетапного виконання необхідних учбових завдань; творче мислення при виконанні дизайну інфографіки для запропонованого студентом проектного рішення дизайну інтер'єру громадського призначення із визначенням ідентичності бренду компанії; основи теоретичних напрацювань, що є достатніми для продукування нових ідей та розв'язання проблем із швидким та чітким відображенням комплексної візуальної інформації графічними засобами.

Дисципліна вивчається протягом одного семестру 1-го курсу (4 кредити ECTS, 120 навчальних годин, в тому числі 15 годин — аудиторні лекційні заняття, 15 — практичні заняття та 90 годин — самостійні). Всього курс має 4 змістовні модулі та 6 тем.

Осінній семестр: 120 годин: 15 — лекційні, 15 — практичні заняття, 90 — самостійні.

МОДУЛЬ 1. ВИЗНАЧЕННЯ ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ ТА ХАРАКТЕРИСТИК БРЕНДУ КОМПАНІЇ.

Змістовий модуль 1.1. Сучасні підходи до організації візуальних інформаційних систем.

Тема 1. Вступна лекція про специфіку візуальної мови інформаційних систем. Специфіка визначення ідентичності об'єктів корпоративної культури.

Тема 2. Визначення аспектів розробки дизайну інфографіки для обраного об'єкту корпоративної культури.

Тема 3. Роль реклами в розробці системи візуальної інформації. Аналіз вихідної ситуації.

Тема 4. Розробка графічними засобами дизайну інфографіки власної концептуальної ідеї для обраного об'єкту корпоративної культури. Клаузура на створення концептуального начерку.

МОДУЛЬ 2. ГРАФІЧНА ПРЕЗЕНТАЦІЯ ВІЗУАЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ДИЗАЙНУ.

Змістовий модуль 2.1. Сучасні візуальні інформаційно-комунікативні технології та інновації в дизайні. Світовий дизайнерський досвід. Пріоритетні напрямки та соціальна значимість візуального інформаційно-комунікативного дизайну.

Тема 5. Визначення дизайнерської ідеї рішення інфографіки з урахуванням ефективності взаємодії елементів у складі всієї структури композиції. Вироблення ескізу графічної подачі інфографіки бренду компанії.

Тема 6. Затвердження та завершення власної графічної розробки. Пошук тематики для підготовки доповідей. Затвердження тексту доповіді, підготовка тезов конференції, публікація матеріалів.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних, практичних та самостійних занять. Лабораторні заняття не передбачені. Самостійна робота студентів спрямована на закріплення тем лекційних та практичних занять. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз у відповідності до теми власної творчої розробки. Додаткових завдань для самостійної роботи не передбачено.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є залік. Для отримання оцінки заліку достатньо пройти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок процесів практичної та самостійної роботи.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	А	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. Викладач несе відповідальність за координацію процесу занять, а також створення атмосфери, сприятливої до відвертої дискусії із студентами та пошуку необхідних питань з дисципліни. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів навчання дисципліни. В разі необхідності викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі інноваційних досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації студентами процесу навчання.

Викладач повинен створити безпечні та комфортні умови (онлайн або офлайн) для реалізації процесу навчання студентам з особливими потребами здоров'я (в межах означеної аудиторії).

Міжособистісна відповідальність. У разі відрядження, хвороби тощо викладач має право перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з керівництвом та студентами.

ПРАВИЛА СТУДЕНТА

Під час занять студент повинен обов'язково вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності він має право на дозвіл вийти з аудиторії (окрім заліку або екзамену). Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. Самостійне відпрацювання обраної теми з дисципліни «Основи інформаційного дизайну» відбувається в разі відсутності студента на заняттях з будь-яких поважних причин.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, у концептуальному рішенні власної пропозиції тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю студент відсутній, він втрачає право отримати бали за завдання. Наступним кроком рубіжного контролю є отримання хвостівки із вказаною датою прездачі завдання.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>
Статті (або тези) перед публікацією перевіряються на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
МОДУЛЬ 1. ВИЗНАЧЕННЯ ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ ТА ХАРАКТЕРИСТИК БРЕНДУ КОМПАНІЇ.						
За розкладом	1	Лекційні/ практичні/ самостійні	Вступна лекція про специфіку візуальної мови інформаційних систем. Специфіка визначення ідентичності об'єктів корпоративної культури.	3/1/15	Консультації з викладачем за темою завдання	
За розкладом	2	Лекційні/ практичні/ самостійні	Визначення аспектів розробки дизайну інфографіки для обраного об'єкту корпоративної культури.	3/1/15	Консультації з викладачем за темою завдання	Письмово, пошукові ескізи на заняття
За розкладом	3	Лекційні/ практичні/ самостійні	Роль реклами в розробці системи візуальної інформації. Аналіз вихідної ситуації.	2/2/15	Консультації з викладачем	
За розкладом	4	практичні/ самостійні	Розробка графічними засобами дизайну інфографіки власної концептуальної ідеї для обраного об'єкту корпоративної культури. Клазура на створення концептуального начерку.	4/15	Консультації з викладачем за темою завдання	Письмово, пошукові ескізи приносяться на заняття
МОДУЛЬ 2. ГРАФІЧНА ПРЕЗЕНТАЦІЯ ВІЗУАЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ДИЗАЙНУ.						
За розкладом	5	Лекційні/ практичні/ самостійні	Визначення дизайнерської ідеї рішення інфографіки з урахуванням ефективності взаємодії елементів у складі	4/3/30	Консультація за темою завдання	

			всієї структури композиції. Вироблення ескізу графічної подачі інфографіки бренду компанії.			
За розкладом	6	Лекційні/ практичні/ самостійні	Затвердження та завершення власної графічної розробки. Пошук тематики для підготовки доповідей. Затвердження тексту доповіді, підготовка тезов конференції, публікація матеріалів.	3/4/30	Консультація за темою завдання	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0–10
2	Поточний контроль	0–10
3	Поточний контроль	0–15
4	Поточний контроль	0–15
5	Поточний контроль	0–15
6	Поточний контроль	0–15
	Залік	18-20
	Всього балів	100

КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ, ЯКІ МАЮТЬ БУТИ СФОРМОВАНІ В РЕЗУЛЬТАТІ ОСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі дизайну або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог [Стандарт вищої освіти України за спеціальністю «Дизайн» для другого (магістерського) рівня вищої освіти] Електронний ресурс. Режим доступу: <http://osvita.ua/master/spec-master/63144/>

Заплановані результати освоєння дисципліни (компетенції)	Програмні результати навчання
<p>ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК 4. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. Додатково для освітньо-наукових програм:</p>	<p>ПРН 6. Формувати проектні складові у межах проектних концепцій; володіти художніми та мистецькими формами соціальної відповідальності.</p> <p>ПРН 7. Критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі дизайну.</p> <p>ПРН 9. Застосовувати методику концептуального проектування та здійснювати процес проектування з урахуванням сучасних технологій і конструктивних вирішень, а</p>

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	також функціональних та естетичних вимог до об'єкта дизайну.
<p>ФК 1. Здатність здійснювати концептуальне проектування об'єктів дизайну з урахуванням функціональних, технічних, технологічних, екологічних та естетичних вимог (за спеціалізацією).</p> <p>ФК 2. Здатність проведення проектного аналізу усіх впливових чинників і складових проектування та формування авторської концепції.</p> <p>ФК 4. Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори образотворчого мистецтва та дизайну.</p> <p>ФК 7. Здатність застосовувати засоби спеціального рисунка та живопису (за спеціалізаціями), а також методики використання апаратних і програмних засобів комп'ютерних технологій.</p>	<p>ПРН 10. Критично опрацьовувати художньо-проектний доробок українських і зарубіжних фахівців, застосовувати сучасні методики та технології наукового аналізу для формування авторської концепції, пошуку українського національного стилю.</p> <p>ПРН 11. Визначити естетичні проблеми дизайнерських шкіл та напрямків з урахуванням генезису сучасного художнього процесу в дизайні; мати синтетичне уявлення щодо історії формування сучасної візуальної культури.</p> <p>ПРН 15. Представляти концептуальне вирішення об'єктів дизайну засобами новітніх технологій, застосовувати прийоми графічної подачі при розв'язанні художньо-проектних завдань (за спеціалізаціями).</p>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Студент в повному обсязі опанував матеріал практичного та самостійного курсу, проявив креативне мислення при виконанні завдань, логічно обґрунтував послідовність виконання необхідних завдань, професійно виконав усі етапи завдання.
A	17–19	37–39	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми. Графічна подача акуратна, професійна, без помилок.
A-	16	36	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок.
B	12–15	32–35	Студент добре опанував обсяг матеріалу практичного та самостійного курсу, творчо та якісно виконав усі поставлені завдання, але при цьому робота має незначні недоліки.
C	8–11	22–31	Студент в цілому добре опанував матеріал практичного та самостійного курсу, творчо та якісно виконав більшість поставлених завдань, але виконана робота має суттєві недоліки.
D	4–7	10–21	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного та самостійного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має значні недоліки (відсутність концепції, творчого підходу, неякісна графічна подача проекту тощо).
E	1–3	1–9	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного та самостійного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має багато значних недоліків (відсутність змістовного аналізу аналогів, обґрунтування концепції завдання, помилки в обробці графічного матеріалу, несвоєчасна подача виконаної роботи на екзамен без поважної причини тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за виступ на конференції за темою проєкту із акцентуванням на вирішення візуальних систем комунікації (5–8).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бабій Н., Чучук С. (2022). Системи візуальних комунікацій як інструмент трансформацій міського простору (на матеріалах міста Івано-Франківськ). Електронний ресурс. Режим доступу: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/15069/1/Babii_Chuchuk.pdf
2. Бердинських С. О. (2015). Виразно-змістовні якості формалізованих елементів і форм проєктної графіки. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.ksada.org/doc/confer-15-oct-2015.pdf>
3. Бондаренко І.В., Васіна О.В., Іваненко Т.О. (2019). Дизайнерська освіта: методика науково-дослідницької роботи студентів закладів вищої освіти / підручник: Харків, 156 с.
4. Бондаренко В. В., Кривуц С. В. (2018). Творча складова в системі підготовки дизайнерів (з досвіду ХДАДМ) / Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання мистецтвознавства та мистецької освіти: сучасність і перспективи» // Збірник статей. 18-19 жовтня 2018р., ХДАДМ. Харків. 188 с.
5. Бурлакова, І., Волш, О., Сенчило, Н. (2020). Культура і комунікація: перманентність та симбіоз в історичній ретроспективі // Соціальні комунікації інформаційного суспільства: теоретичні та прикладні аспекти: монографія. К.: Талком, С. 28-65.
6. Візуальні комунікації. (2022). Електронний ресурс. Режим доступу: <http://um.co.ua/8/8-6/8-665.html>
7. Вискварка Я. (2018). Сутність та становлення візуальної мови графічного дизайну в Україні. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. : Мистецтвознавство. Терно-піль, №2. С. 234–242.
8. Гнатюк, Л., Кочка, А. (2018), Вимоги до візуальних комунікацій у дизайні освітнього середовища, Сучасні проблеми архітектури і містобудування, Вип. 50, с. 33-42
9. Іваненко Т. (2019). Методичні рекомендації з дисципліни «Актуальні проблеми практики візуальних комунікацій» для студентів II курсу ОНСВО «Доктор філософії» спеціальності 022 Дизайн. Харків : ХДАДМ. 16 с.
10. Іваненко Т.О. (2017). Актуальні проблеми дизайну візуальних комунікацій у контексті вищої освіти України / Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті, Харків. №4, С.35-39
11. Кривуц С.В. (2018). Розвиток креативних індустрій як засіб збереження елементів традиційної культури / Збірник науково-практичної конференції «Традиційна культура в умовах глобалізації: збереження автентичності та розвиток креативних індустрій»: Х. «Друкарня Мадрид». м. Харків. С.226-227
12. Методичні рекомендації до проведення практичних занять та організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Візуальні комунікації у дизайні»;

- уклад. : В. А. Голіус, А. Г. Зінченко, Л. А. Звенігородський, О. М. Левадний. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 26 с.
13. Павлова О. Ю. (2018). Візуальні практики та комунікація: курс лекцій /О. Ю. Павлова, А. М. Тормахова ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: Київський університет, 223 с.
  14. Соболев О.В. (2021). Генеза інформаційного дизайну. Вісник львівської національної академії мистецтв. Вип.28. С.289-295. Електронний ресурс. Режим доступу: https://lnam.edu.ua/files/Academy/nauka/visnyk/pdf_visnyk/28/28.pdf
  15. Соболев О.В. (2016) Інформаційний дизайн як комунікативний інструмент: методика проектування. Вісник Львівської національної академії мистецтв. Вип.30, С.237-242
  16. Токар М.І. (2019.) Загальні тенденції зміни візуальних концепцій творів для дітей др. пол. ХХ-поч. ХХІ ст. (на прикладі ілюстрування деяких поезій Т. Шевченка). // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті : збірник наукових праць Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Харків. Т.6. С.67-73.